

Motion om utveckling av Kungsträdgården

Motion av Dennis Wedin och Kristina Lutz (båda M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Dennis Wedin och Kristina Lutz (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats med fler träd, blommor, buskar, aktiviteter och uteserveringar. Motionärerna föreslår även att restaurangbyggnaden med tomträtt i norra delen av Kungsträdgården, med beteckningen Sju sekel 1, flyttas till en alternativ plats i parken, befintlig byggnad rivs och ny entré till Kungsträdgården skapas från Hamngatan.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, rådet till skydd för Stockholms skönhet och Visita Stockholm.

Stadsledningskontoret erfar att arbete pågår med att ta fram ett gestaltningsprogram för Kungsträdgårdens utveckling samt konstaterar att det inte är möjligt att säga upp tomträten för fastigheten Sju Sekel 1 i förtid.

Exploateringsnämnden konstaterar att det kan bli resurskrävande och kostsamt att göra något annat med funktionen för tomträtt Sju sekel 1 på en annan plats.

Kulturnämnden konstaterar att arbete är påbörjat i frågan om utveckling och gestaltningen av Kungsträdgården.

Stadsbyggnadsnämnden anser att Kungsträdgården har potential att vidareutvecklas men att möjligheten att uppföra nya byggnader eller disponera om ytor är begränsad.

Trafiknämnden är positiv till att utveckla Kungsträdgården och har tillsammans med kulturnämnden påbörjat arbete med att få en samlad bild över behov och kostnader.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd anser att Kungsträdgården är en levande park och mötesplats redan idag, men ser samtidigt utvecklingsmöjligheter och poängterar behov av planering, kostnadshantering och trygghetsperspektiv.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet anser att upprustning av parken är välbehövlig, bör utgå ifrån antikvariska grunder och ett kombinerat kulturstadsmiljöperspektiv samt att en eventuell rivning av Sju sekel måste föregås av en genomgripande analys av en sakkunnig referensgrupp.

Visita är positiv till en mer enhetlig gestaltning av Kungsträdgården och större möjlighet för fler aktörer inom besöksnäringen att etablera sig.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Kungsträdgården är en grön oas mitt i Stockholms city som besöks och uppskattas av många såväl stockholmare som turister. Vintertid är skridskoåkningen en klassisk tradition och sommartid sker ett stort antal gratis evenemang vilket är viktigt att värna.

Frågan om en upprustning av Kungsträdgården har varit aktuell inom Stockholms stad under en längre tid. Trafiknämnden och kulturnämnden har återupptagit arbetet och identifierar behov och kostnader för en eventuell framtida utveckling. Att flytta tomträtten Sju sekel skulle enligt exploateringsnämnden dock kräva stora resurser och vara väldigt dyrt, vilket måste ställas i relation till annat arbete och andra projekt inom staden.

Bilaga

Motion om utveckling av Kungsträdgården, dnr KS 2024/239-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Moderaterna vill att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats. Platsen används idag alldeles för lite, stadsplaneringen är för sluten med en otydlig entré från city och det är för mycket asfaltmiljö. Vi vill stärka Kungsträdgården som trädgård med fler träd, blommor och buskar – och säkerställa fler aktiviteter och uteserveringar.

Som det ser ut idag uppfyller inte Kungsträdgården inte sin potential som mötesplats för stockholmarna och besökare. Platsen har all möjlighet att vara ett viktigt samt andrum i centrala Stockholm, men parken är relativt sluten och det är nog många som snarare uppfattar Kungsträdgården som ett uppdelat torg än som en trädgård. För att detta ska lyckas måste alla berörda nämnder i staden arbeta mot samma mål. Vi ser därför med tillförsikt på att exploateringskontoret delar vår syn på att Kungsträdgården har potential att kunna bli ännu mer levande och grönnare än vad platsen är idag.

För exploateringsnämndens vidkommande handlar motionen om att börja med att inleda förhandling med tomträttsinnehavaren till Sju Sekel, det som i allmän mun kallas TGIF-byggnaden. Exploateringskontorets svar på detta lämnar dock en del övrigt att önska. De skriver att det är svårt och skulle kunna vara kostsamt, men uppenbarligen är det inte omöjligt – även om vi inte får något svar på detta just här och nu.

För kulturförvaltningens vidkommande handlar motionen om att förbättra en av de platser i centrala Stockholm med störst potential för både evenemang och stadsliv. Inte minst givet Kungsträdgårdens närhet till flera av Stockholms och Sveriges främsta kulturinstitutioner – bland annat Kungliga operan. Vi menar även kulturen bör kunna ges ett större utrymme vad gäller utformningen – exempelvis genom att i högre utsträckning uppmärksamma Birgit Nilssons allé och Jussi Björlings allé.

Vi gläds åt det positiva svaret från trafikkontoret angående möjligheterna att utveckla stadens rekreation- och vistelsevärden. Vi vill ur svaret särskilt understryka behovet av att säkerställa balans mellan Kungsträdgårdens funktion som en grönskande stadspark och evenemangs- och mötesplats för att komma vidare i utvecklingen av parken.

Moderaterna vill och tror att Kungsträdgården kan bli lika vacker som Tuilerieträdgården i Paris och en liknande typ av oas som Enghaveparken i Köpenhamn – fast på vårt eget sätt och utifrån vår Citynära parks unika möjligheter. På så sätt kan Kungsträdgården vara en älskad och uppskattad plats hela året om – inte bara när körsbärsträden blommar.

På ett övergripande plan borde staden inleda ett bättre samarbete med fastighetsägarna runtomkring – och få fler involverade i arbetet att göra parken till en bättre plats både gestaltningsmässigt och innehållsmässigt. Även här skulle exploateringskontoret kunna ta en central roll.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 11 september 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Johan Paccamonti och Kristina Lutz (alla M) och Jan Jönsson (L) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Dennis Wedin och Kristina Lutz (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats med fler träd, blommor och buskar, och säkerställa fler aktiviteter och uteserveringar. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

- att uppdra åt trafiknämnden att, i samverkan med kulturnämnden, ta fram konkreta åtgärdsförslag, inklusive en enhetlig gestaltning, för en utveckling av Kungsträdgården,
- att utformningen av Kungsträdgården fastställs i dialog med medborgarna och fastighetsägare i anslutning till parken,
- att uppdra till exploateringsnämnden att utreda förutsättningarna för att flytta tomträtten Sju Sekel till en alternativ plats i Kungsträdgården och därmed möjliggöra för en rivning av befintlig restaurangbyggnad och en tydligare entré från Hamngatan

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, rådet till skydd för Stockholms skönhet och Visita Stockholm.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsträdgården är belägen inom stadsdelsnämndsområde Norra innerstaden. Den är en av de kommuncentrala parker som trafiknämnden ansvarar för drift och förvaltning av. För evenemangsdelen av parken (området i anslutning till scenen och den åttkantiga ytan runt statyn av Karl XIII) ansvarar kulturnämnden, i enlighet kommunfullmäktiges beslut den 15 juni 2015 (Evenemangsplats Kungsträdgården, utlåtande 2015:61, dnr 130-629/2015). Fastighetsnämnden förvaltar och hyr ut paviljongerna utmed Kungsträdgårdsgatan.

Fastigheten i norra delen av Kungsträdgården med beteckningen Sju sekel 1 upplåts av exploateringsnämnden sedan 1986 med tomträtt, i enlighet med gällande detaljplan. Tomträtt är nyttjanderätt till fastighet under obestämd tid för ett visst ändamål mot årlig avgäld. Staden kan endast säga upp avtalet i samband med utgången av avtalsperioden, som är 60 år, det vill säga 2046.

Parkens centrala läge innebär att den omfattas av Program för City, som beslutades av kommunfullmäktige den 30 januari 2023 (dnr KS 2022/737). I programmet förespråkas generellt att förändringar av bebyggelsen i city ska bidra till att utveckla stadsliv och vistelsekvaliteter i det offentliga rummet. Angående Kungsträdgården anges att evenemangsdelen är i behov av upprustning och att gränzonen mellan

Hamngatan och Kungsträdgården behöver tas om hand för att skapa goda förutsättningar för flöden. Vidare framhålls att utbyggnaden av tunnelbanans blå linje mot Nacka och Hagsätra kommer att öka betydelsen av Kungsträdgårdens tunnelbanestation. Från att ha varit en underordnad ändhållplats med relativt få resenärer kan den bli en viktig station för resande till City söderifrån med målpunkter i området runt Kungsträdgården.

Frågan om en upprustning av parken har varit aktuell en längre tid. Bland annat fattade den dåvarande trafik- och renhållningsnämnden i maj 2014 ett beslut om att utreda Kungsträdgårdens framtida utformning, som inkluderade att ta fram ett gestaltungsprogram för hela parkens utveckling och upprustning. Stadsledningskontoret erfar att utredningsarbetet har fortgått med varierande intensitet, men att arbetet på senare tid har återupptagits tillsammans med kulturnämnden.

Stadsledningskontoret förutsätter att de utvecklingsplaner som tas fram av trafiknämnden och övriga berörda nämnder sker i samråd och dialog med såväl stadens medborgare som de fastighetsägare som är direkt berörda. Parken ingår i riksintresset för kulturmiljövård i Stockholms innerstad med Djurgården och utgör värdekärna med särskilt skyddsvärde, vilket bör beaktas i ett eventuellt utvecklingsarbete. Ytterligare uppdrag anses inte nödvändigt.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att det inte är möjligt att säga upp tomträtten för fastigheten Sju Sekel 1 före avtalsperiodens utgång (år 2046) och även därefter mycket svårt. Tomträttshavarens rätt är mycket stark och tomträttsinstitutet är näst intill jämförbart med äganderätt. Att finna en ny plats i Kungsträdgården för en restaurangbyggnad skulle därtill vara mycket svårt och kostsamt. Stadsledningskontoret vill betona att nyttan måste ställas i relation till andra angelägna projekt inom staden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om utveckling av Kungsträdgården av Dennis Wedin och Kristina Lutz (båda M) är besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 maj 2024 följande.

1. Exploateringsnämnden godkänner exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret delar synen på att Kungsträdgården har potential att alltid kunna bli ännu mer levande och grönnare än vad platsen är idag. Gestaltningsmässiga idéer om parkens utformning är dock en fråga för trafikkontoret som förvaltar platsen. Trafikkontoret och kulturförvaltningen planerar att påbörja ett visionsarbete för platsen.

Tomträtten i norra delen av Kungsträdgården har beteckningen Sju sekel 1. Fastigheten bildades 1986 i enlighet med gällande detaljplan. Fastigheten uppläts med tomträtt av staden (som är fastighetsägare) senare samma år. Tomträtt är nyttjanderätt till fastighet under obestämd tid för ett visst ändamål mot årlig avgäld. Fastighetsägaren kan endast säga upp avtalet i samband med utgången av perioden som är 60 år. Uppsägning får endast ske om det är av vikt för ägaren att fastigheten används för bebyggelse av annan art. Att före periodens utgång säga upp tomträtten för Sju sekel 1 är inte möjligt och därefter mycket svårt. Tomträttshavarens rätt är således mycket stark och tomträttsinstitutet är näst intill jämförbart med äganderätt. Att finna en ny plats i Kungsträdgården för en restaurangbyggnad skulle därtill vara mycket svårt. Sammanfattningsvis bedöms att lösa in tomträtten, riva byggnaden, finna ny plats för ny byggnad, upprätta ny detaljplan, därefter genomföra detaljplanen med mera skulle kräva stora resurser och vara väldigt kostsamt. Nyttan med detta måste ställas i relation andra projekt inom staden.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2024 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningen tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Hanna Werner m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2024 har i huvudsak följande lydelse.

I slutet av 2015 tog staden över ansvaret för Kungsträdgårdens drift, upplåtelser, scen och även vissa produktioner av kultur- och idrottsevenemang, efter beslut i kommunfullmäktige 2015-06-15 (Dnr KS 130-629/2015).

Kulturförvaltningen ansvarar idag för markupplåtelseerna för tillfälliga evenemang, egenproducerade aktiviteter samt driften av scenen. Evenemangsplatsenheten har det dagliga ansvaret för driften av evenemang, scen och upplåtelser till evenemang och arbetar på plats.

Trafikkontoret ansvarar bland annat för parkens grönska och träd, städning samt upplåtelser av t.ex. uteserveringar. Fastighetskontoret äger och har ansvar för drift och uthyrning av vissa av paviljongerna. Även idrottsförvaltningen spelar en viktig roll i Kungsträdgården genom ansvaret för driften av skridskobanan.

När staden tog över ansvaret för Kungsträdgården beslutades även att staden skulle fortsätta utveckla Kungsträdgården, med målet att få fram en vision. Trafikkontoret har genom åren lyft fram olika förslag om förändringar av parken, som kulturförvaltningen varit positiv till.

Kulturförvaltningen, trafikkontoret och även Stockholm Business Region har tidigare haft uppdrag att utveckla Kungsträdgården. Tyvärr avstannade processen. Det berodde i huvudsak på Stockholms handelskammares försäljning av fastigheten ”Sju sekel” till Apple, och vidare försäljning till ny fastighetsägare. Även pandemin spelade en roll.

I tidigare uppdrag påtalades att fler förvaltningar bör vara med i utvecklingsarbetet, inte minst de som har verksamhet eller intressen i Kungsträdgården.

Förvaltningen ställer sig mycket positivt att motionen har tagit med dessa förvaltningar och bolag. Förvaltningen har även tidigare påtalat behovet av fortsatt utvecklingsarbete. Inte minst behovet av samordning och ett helhetsgrepp, som motionärerna nämner.

I slutet av 2023 tog trafikkontoret initiativ till att bilda en styr- och projektgrupp som ska ta fram konkreta förslag och en vision för Kungsträdgården. Arbetet med att ta förslag till organisation av detta arbete pågår och beräknas vara klart under innan sommaren. Förvaltningen kan därmed konstatera att det arbetet till viss del är påbörjat.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 maj 2024 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen att Kungsträdgården har potential att vidareutvecklas som målpunkt och attraktion för såväl stockholmare som hitresta besökare. Det är i linje med intentionerna i Program för City, där Kungsträdgården vid sidan av Sergels torg, Brunkebergstorg och Gustav Adolfs torg, beskrivs som en av stadens viktiga platser för manifestationer och evenemang. Vidare anges i programmet att Kungsträdgården är ett av stråken i City som kan utvecklas, till exempel genom förbättrad kontakt med Strömgatan och kajen längs Norrström. I och med förlängningen av tunnelbanans blå linje från Kungsträdgården till Nacka och Hagsätra kommer också tillgängligheten till parken att förbättras. Samtidigt vill kontoret poängtera att möjligheterna att uppföra nya byggnader eller disponera om ytor i parken är begränsade på grund av värden ur kulturhistorie- och

stadsbildsperspektiv men även utrymmesmässigt då publika funktioner ställer krav på angöring och transporter.

Stadsbyggnadskontoret har begränsad rådighet i utvecklingen av Kungsträdgården då det i första hand är trafiknämnden med ansvar för utformningen av de offentliga rummen och exploateringsnämnden i egenskap av markägare, som kan initiera och genomföra projekt. Stadsbyggnadskontoret välkomnar en fördjupad dialog med berörda förvaltningar och fastighetsägare, där kontoret kan bidra i utvecklingsarbetet av parken med expertkunskaper i stadsbyggnads- och planfrågor inom ramen för områdesplaneringen.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2024 följande.

1. Trafiknämnden godkänner trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ser i grunden positivt på förslaget att utveckla Kungsträdgården till en ännu mer öppen, levande och grönskande mötesplats.

Kungsträdgården utgör Stockholms mesta centrala parkrum och är en destination och målpunkt för långt fler än stockholmarna. Kungsträdgården är också unik som stadspark med ett stort utbud av gratis evenemang med olika innehåll och parken har en viktig roll i Stockholms utveckling som evenemangsstad.

Kontoret ser stora möjligheter till utveckling av parken för att öka dess rekreation- och vistelsevärden. Motionen ligger i linje med intentionerna i Program för City, där Kungsträdgården vid sidan av Sergels torg, Brunkebergstorg och Gustav Adolfs torg beskrivs som en av stadens viktiga platser för manifestationer och evenemang. Vidare anges i programmet att Kungsträdgården är ett av stråken i City som kan utvecklas. Tankar om att utveckla Kungsträdgården har således funnits en längre tid. Balansen mellan en grönskande stadspark och funktionen som evenemangs- och mötesplats behöver säkerställas.

Fastighetskontoret, som är ägare av de glaspaviljonger där det bedrivs café- och restaurangverksamhet, har påbörjat arbete med en förbättrad sophantering i ett miljöhus, istället för de sopcontainrar som idag står intill Birgit Nilssons allé.

Trafikkontoret har tillsammans med kulturförvaltningen påbörjat ett arbete för långsiktig utveckling av Kungsträdgården, och en gemensam arbetsgrupp för mer akuta frågor. Målsättningen är att få en samlad bild över behov och kostnader.

Att flytta tomträten Sju sekel skulle enligt exploateringskontoret kräva stora resurser och vara väldigt dyrt, vilket måste ställas i relation till annat arbete och andra projekt inom staden.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 maj 2024 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Daniele Fava (C) och Christina Schönberg Messick (L), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsträdgården är en kommuncentral park som trafiknämnden ansvarar för. Förutom trafiknämnden är kulturnämnden en viktig aktör i och med de många evenemang som arrangeras i parken.

Förvaltningens uppfattning är att Kungsträdgården på många sätt är en levande park och mötesplats som nyttjas av såväl stockholmare som besökare i olika åldrar. Förvaltningen anser att tillgången till de blommande körsbärsträden under våren, möjligheten för öppna evenemang för stockholmare och besökare samt möjligheten till skridskobana under vintern är viktiga funktioner att bevara.

Vad gäller motionärens önskemål om mer grönska i parken så är förvaltningens erfarenhet av parker och grönområden i tätbebyggda områden med högt besöksstryck att det finns svårigheter avseende skötsel och underhåll av såväl gräsmattor som buskage i och med det höga slitaget som följer av besöksstrycket, vilket behöver beaktas.

Om Kungsträdgården och den byggrätt som finns där ska utvecklas på det sätt som föreslås i motionen anser förvaltningen att det ur ett trygghets- och brottsförebyggande perspektiv är viktigt att arbeta för att undvika att dolda ytor skapas samt för att parken ska vara öppen och välkomnande. Förvaltningen ser därför positivt på att såväl polis som trygghetssamordnare involveras vid en eventuell förändring av Kungsträdgården.

Sammanfattningsvis är förvaltningens uppfattning att Kungsträdgården med sina olika funktioner är en levande park och mötesplats för stockholmare och besökare redan idag, och förvaltningen anser att möjligheten att ta del av befintliga funktioner är viktig att bevara. Förvaltningen ser samtidigt att det finns möjligheter att utveckla platsen. Förvaltningen anser att det är viktigt att beakta att ett högt besöksstryck också medför ett högt slitage, vilket ställer krav på planering och placering av eventuella buskage och gräsytor. Vidare anser förvaltningen att det ur ett trygghetsperspektiv är viktigt att det inte skapas dolda ytor med dålig uppsikt, varför förvaltningen med

fördel ser att både polis och trygghetssamordnare kan involveras i arbetet vid en eventuell förändring av platsen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Rådet till skydd för Stockholms skönhets yttrande daterat den 8 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Skönhetsrådet välkomnar en diskussion om Kungsträdgårdens framtid. Parken är ett av Stockholms viktigaste offentliga rum och utgör en av få öppna platser i City med potentiellt mycket stora vistelsevärden. Kungsträdgården är både folklig och tillåtande samtligt som det är en historisk parkanläggning med spår från olika epokers syn på hur platsen nyttjats. I vår tid har stora delar av parken hårdgjorts och fyllts med ett innehåll som har mycket övrigt att önska. Skräpiga containrar, krimskrams och plastgräs är några av de företeelser som tillåtits ta ett större utrymme i parken.

Rådet anser att en upprustning av parken är välbehövlig och att den bör utgå ifrån antikvariska grunder och ett kombinerat kultur-stadsmiljöperspektiv. De olika sekvenser som parkrummet är uppdelat i är en viktig del av dess historia och bör ses som en tillgång för att samtidigt skapa intensiva och lugna rum. Tidigare utredningar har bl.a. föreslagit att platsen runt Karl XIII:s staty kan användas mer generellt för större evenemang och konstisbana samtidigt som de södra delarna får en intimare, grönnare karaktär utan störande kommersiella inslag. Scenen bör utvecklas, eventuellt flyttas, för att minska dess visuella intrång i miljön då den inte används.

Rådet önskar särskilt kommentera fastigheten Sju sekel. Restaurangfastigheten skapades 1982 när den gällande detaljplanen för parken fastställdes. Syftet var då att fastigheten skulle generera intäkter till parkens folkliga kulturella innehåll. Tomträten gavs till Handelskammaren som mellan åren 1953 och 2015 ansvarade för driften av parkens innehåll. När Handelskammaren lämnade parken valde den att sälja tomträten till elektronikföretaget Apple som sedan sålt den vidare. Försäljningen av tomträten har frikopplat Sju sekel från parken och skapat en malplacerad kommersiell lokal i stockholmarnas vardagsrum. Motionärens önskan om att riva byggnaden och flytta fastigheten till en annan plats i parken löser inte detta problem, det kan rent av förvärra det.

Skönhetsrådet motsätter sig inte en rivning av dagens Sju sekel, men anser att en sådan måste föregås av en genomgripande analys av hela parken där en sakkunnig referensgrupp kan medverka till att Kungsträdgården som omhändertaget rum återfår sin ställning som offentlig miljö där folklighet och originalitet balanseras. En sådan genomgripande analys behöver omfatta hela stadspartiet från Strömgatan till Hamngatan och parkens möte med den omgivande staden.

Visita Stockholm

Visita Stockholms yttrande daterat den 14 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Visita ställer sig positivt till en omställning av Kungsträdgården som leder till en mer attraktiv och modern stadspark som gynnar besöksnäringen. Visita ser möjligheterna som Kungsträdgården kan skapa genom att erbjuda en grön oas i Stockholm med en mer enhetlig gestaltning av parken och en större möjlighet för fler aktörer inom besöksnäringen att etablera sig.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M)

- a. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
- b. Att ge exploateringskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för att flytta tomträten Sju Sekel till en alternativ plats i Kungsträdgården och därmed möjliggöra för en rivning av befintlig restaurangbyggnad och en tydligare entré från Hamngatan.
- c. Att därutöver anföra följande:

Moderaterna vill att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats. Platsen används idag alldeles för lite, stadsplaneringen är för sluten med en otydlig entré från city och det är för mycket asfaltsmiljö. Vi vill stärka Kungsträdgården som trädgård med fler träd, blommor och buskar – och säkerställa fler aktiviteter och uteserveringar.

Som det ser ut idag uppfyller inte Kungsträdgården inte sin potential som mötesplats för stockholmarna och besökare. Platsen har all möjlighet att vara ett viktigt samt andrum i centrala Stockholm, men parken är relativt sluten och det är nog många som snarare uppfattar Kungsträdgården som ett uppdelat torg än som en trädgård. För att detta ska lyckas måste alla berörda nämnder i staden arbeta mot samma mål. Vi ser därför med tillförsikt på att exploateringskontoret delar vår syn på att Kungsträdgården har potential att kunna bli ännu mer levande och grönare än vad platsen är idag.

För exploateringskontorets vidkommande, mer specifikt, handlar motionen om att börja med att inleda förhandling med tomträtsinnehavaren till Sju Sekel, det som i allmän mun kallas TGIF-byggnaden. Kontorets svar på detta lämnar dock en del övrigt att önska. Man skriver att det är svårt och skulle kunna vara kostsamt, men uppenbarligen är det inte omöjligt – även om vi inte får något svar på detta just här och nu.

På ett övergripande plan borde staden inleda ett bättre samarbete med fastighetsägarna runtomkring – och få fler involverade i arbetet att göra parken till en bättre plats både gestaltningsmässigt och innehållsmässigt. Även här skulle exploateringskontoret kunna ta en central roll.

Kulturnämnden

Reservation av Hanna Werner m.fl. (M)

Att nämnden tillstyrker motionen, och anför därutöver följande:

Moderaterna vill att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats. Platsen används idag alldeles för lite, stadsplaneringen är för sluten med en otydlig entré från city och det är för mycket asfaltmiljö. Vi vill stärka Kungsträdgården och göra det till en vacker och tillgänglig trädgård mitt i City med mer grönska och möjlighet till stadsliv. Kulturnämnden Protokoll nr 5/2024 2024-05-21

Som det ser ut idag uppfyller Kungsträdgården inte sin potential för stockholmare och besökare. Platsen har all möjlighet att vara en vacker mötesplats och en värdefull oas i centrala Stockholm. Men parkytorna är för få och många uppfattar nog snarare Kungsträdgården som ett uppdelat torg snarare än som en trädgård. För att detta ska lyckas måste alla berörda nämnder i staden arbeta mot samma mål.

För kulturförvaltningens vidkommande, mer specifikt, handlar motionen om att förbättra en av de platser i centrala Stockholm med störst potential för både evenemang och stadsliv. Inte minst givet Kungsträdgårdens närhet till flera av Stockholms och Sveriges främsta kulturinstitutioner – bland annat Kungliga operan. Vi tycker även kulturen bör kunna ges ett större utrymme vad gäller utformningen – exempelvis genom att i högre utsträckning uppmärksamma Birgit Nilssons allé och Jussi Björlings allé.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M)

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen i sin helhet samt att därutöver anföra följande:

Vi tackar stadsbyggnadskontoret för svaret på motionen och ser positivt på att delar uppfattningen att Kungsträdgården har potential att vidareutvecklas som målpunkt och attraktion för såväl stockholmare som hitresta besökare. Det är också glädjande att stadsbyggnadskontoret välkomnar en fördjupad dialog med berörda förvaltningar och fastighetsägare, där kontoret kan bidra i utvecklingsarbetet av parken med expertkunskaper i stadsbyggnads- och planfrågor inom ramen för områdesplaneringen.

Som det ser ut idag uppfyller inte Kungsträdgården inte sin potential som mötesplats för stockholmarna och besökare. Platsen har all möjlighet att vara ett viktigt samt andrum i centrala Stockholm, men parken är relativt sluten och det är nog många som snarare uppfattar Kungsträdgården som ett uppdelat torg än som en trädgård. För att detta ska lyckas måste alla berörda nämnder i staden arbeta mot samma mål.

Moderaterna vill att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats. Platsen används idag alldeles för lite, stadsplaneringen är för sluten med en otydlig entré från city och det är för mycket asfaltmiljö. Vi vill stärka Kungsträdgården som trädgård med fler träd, blommor och buskar – och säkerställa fler aktiviteter och uteserveringar.

Trafiknämnden

Reservation av Dennis Wedin m.fl. (M)

Att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

Moderaterna vill att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats. Platsen används idag alldeles för lite, stadsplaneringen är för sluten med en otydlig entré från city och det är för mycket asfaltsmiljö. Vi vill stärka Kungsträdgården och göra det till en vacker och tillgänglig trädgård mitt i City med mer grönska och möjlighet till stadsliv.

Som det ser ut idag uppfyller Kungsträdgården inte sin potential för stockholmare och besökare. Platsen har all möjlighet att vara en vacker mötesplats och en värdefull oas i centrala Stockholm. Men parkytorna är för få och många uppfattar nog snarare Kungsträdgården som ett uppdelat torg snarare än som en trädgård. För att detta ska lyckas måste alla berörda nämnder i staden arbeta mot samma mål.

Vi gläds åt det positiva svaret från Trafikkontoret angående möjligheterna att utveckla stadens rekreation- och vistelsevärden. Vi vill ur svaret särskilt understryka behovet av att säkerställa balans mellan Kungsträdgårdens funktion som en grönskande stadspark och evenemangs- och mötesplats för att komma vidare i utvecklingen av parken.

Moderaterna vill och tror att Kungsträdgården kan bli lika vacker som Tuilerieträdgården i Paris och en liknande typ av oas som Enghaveparken i Köpenhamn – fast på vårt eget sätt och utifrån vår Citynära parks unika möjligheter. På så sätt kan Kungsträdgården vara en älskad och uppskattad plats hela året om – inte bara när Körbärsträden blommar.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Daniele Fava (C) och Christina Schönberg Messick (L)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
2. Att därutöver anföra

Moderaterna vill att Kungsträdgården ska bli en mer levande och grön mötesplats. Platsen används idag alldeles för lite, stadsplaneringen är för sluten med en otydlig entré från city och det är för mycket asfaltsmiljö. Vi vill stärka Kungsträdgården som trädgård med fler träd, blommor och buskar – och säkerställa fler aktiviteter och uteserveringar.

Som det ser ut idag uppfyller inte Kungsträdgården inte sin potential som mötesplats för stockholmarna och besökare. Platsen har all möjlighet att vara

ett viktigt samt andrum i centrala Stockholm, men parken är relativt sluten och det är nog många som snarare uppfattar Kungsträdgården som ett uppdelat torg än som en trädgård. För att detta ska lyckas måste alla berörda nämnder i staden arbeta mot samma mål. Vi ser därför med tillförsikt på att stadsdelsnämnden delar vår syn på att Kungsträdgården har potential att kunna bli ännu mer levande och grönare än vad platsen är idag.

På ett övergripande plan borde staden inleda ett bättre samarbete med fastighetsägarna runtomkring – och få fler involverade i arbetet att göra parken till en bättre plats både gestaltningsmässigt och innehållsmässigt. Även här skulle stadsdelsnämnden kunna ta en central roll.